

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kuluttajille tarkoitettuja rahoituspalveluja koskeva toimintasuunnitelma: Parempia tuotteita, enemmän valinnanvaraa”

(COM(2017) 139 final)

(2017/C 434/08)

Esittelijä: **Michael IKRATH**

Toinen esittelijä: **Carlos TRIAS PINTÓ**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 26.4.2017
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava erityisjaosto	”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus”
Hyväksyminen erityisjaostossa	5.9.2017
Hyväksyminen täysistunnossa	20.9.2017
Täysistunnon nro	528
Äänestystulos	136/0/2
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan komissio ei tässä vaiheessa toteuta sääntelytoimenpiteitä, ja tukee komissiota asianmukaisten kilpailusääntöjen soveltamisessa, jos se osoittautuu tarpeelliseksi tasapuolisten toimintaedellytysten ja kuluttajansuojan kannalta.

1.2 ETSK suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen, jonka tavoitteena on syventää sisämarkkinoita toimintasuunnitelman avulla. Tämä edellyttää toisaalta talous- ja rahaliiton asteittaista laajentamista ja toisaalta rahoitustuotteiden ja -palvelujen yhdenmukaistamista yhdessä digitaalisen innovoinnin kanssa. Samalla on säilytettävä reilut sekä tekniikan ja liiketoimintamallin kannalta neutraalit kilpailuolot.

1.3 ETSK pyytää jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan, jotta tällä hetkellä täytäntöön pantavana olevia yleiseurooppalaisia standardeja sovelletaan kattavasti, yhdenmukaisesti, koordinoitusti ja järjestelmällisesti. Tällä tavoin varmistetaan, että ne ovat kuluttajien kannalta täysin osallistavia ja suojataan samalla kuluttajia monilta riskeiltä, jotka liittyvät uusiin finanssialan näkyymiin.

1.4 ETSK katsoo, että perinteisten vähittäispankkien (boring banking) toimimiseen tällaisten tuotteiden ja palvelujen merkittävänä välittäjinä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Perinteisesti varsinkin alueelliset tai paikalliset vähittäispankit ovat nauttineet EU:n kuluttajien korkeaa luottamusta, ja kuluttajat eivät ole olleet kovin halukkaita vaihtamaan palveluntarjoajaa. Rajatylittäviä tuotteita olisi kuitenkin edistettävä, jotta vahvistetaan ajatusta sisämarkkinoista ja henkilöiden ja tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta.

1.5 Samaan aikaan olisi otettava huomioon kuluttajien huolenaiheet, kuten kielierot, lainsäädäntöjen erot, korkeammat maksut asiakkaille, jotka eivät ole kyseisen maan asukkaita, kieltäytyminen tarjoamasta tiettyjä rahoituspalveluja ja -tuotteita asiakkaille, jotka eivät ole kyseisen maan asukkaita, verotuksen erot, rahanpesulainsäädännön liiallinen hyväksikäyttö ja valuutanmuunnon riskit.

1.6 ETSK kehottaa komissiota tutkimaan, kuinka moni taloudellisesti haavoittuvassa asemassa oleva lainantottaja ottaa rajatylittäviä kuluttajaluottoja, jotka eivät ole heidän saatavillaan kotimaassa (lainashoppailu), ja altistuu siten todennäköiselle ylivelkaantumiselle.

1.7 Jotta varmistetaan rahoitustuotteiden ja -palvelujen vertailukelpoisuus ja läpinäkyvyys sekä luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset jäsenvaltioiden välille, ETSK suosittaa sellaisten toimien toteuttamista, joilla varmistetaan, että tuotteiden ja palvelujen verojärjestelyt eivät jatkossa estä reilua kilpailua.

1.8 ETSK kehottaa komissiota laatimaan säännöksiä Euroopan unionin eri lainkäyttöalueilla käytössä olevien eri rahoitustuotteiden asianmukaisista, riippumattomista vertailuvälineistä, joiden sertifiointi on pakollista.

1.9 ETSK kehottaa sääntelemään muita kuin eurooppalaisia tietotekniikkajättejä, kuten Googlea ja Applea, sillä ne voivat käyttää asiakastietokantojaan räätälöityjen tuotteiden suoraan myyntiin ilman, että niihin sovelletaan EU:n kuluttajansuojasääntöjä ja muita säädöksiä.

1.10 ETSK on vakuuttunut siitä, että digitalisaatio muuttaa kulutuskäyttäytymistä jatkuvasti ja koko ajan. Siksi se pitää myönteisenä, että komissio keskittyy edistämään digitaalisia sisämarkkinoita ja kiinnittää erityistä huomiota rahoituspalveluihin, ja tukee tätä toimintaa. Komissio on oikeassa siinä, että se keskittyy poistamaan esteitä, jotka heikentävät rajatylittävää digitaalista jakelua (geoblokkaus). ETSK katsoo, että se on ainoa keino saada aikaan todelliset rahoituspalvelujen sisämarkkinat kuluttajille.

1.11 Jotta saadaan aikaan kestävä sääntelyä ja säilytetään mahdollisimman hyvä rahoitusvakaus, ETSK katsoo, että rahoitusteknologian alalla olisi oltava tasapuoliset toimintaedellytykset kyseisen rahoituspalvelun tarjoajien kesken ja että kuluttajille on aina oltava samat takuut kuin perinteisessä pankkitoiminnassa.

1.12 ETSK suosittaa, että komissio määrittää toimintasuunnitelmassa jo määritettyjen kuluttajatuotteiden rinnalle yksinkertaisia lisätuotteita, joilla on samat piirteet ja jotka ovat siten vertailukelpoisia ja läpinäkyviä. Tuotteita voitaisiin tarjota lippulaivat tuotteina koko EU:ssa eri jakelujärjestelmien (kuten rahoitusteknologia ja perinteiset haarat) kautta, ja kuluttajia voitaisiin kannustaa luottamaan niihin. Kun tuotteesta ja tuotteen läpinäkyvyydestä on selkeitä tietoja, kuluttajat voivat valita parhaan palveluntarjoajan riskittömästi koko EU:n alueelta.

1.13 Saman rahoituspalvelun hallintaan osallistuvien eri osapuolten riippumattomuutta olisi vahvistettava ja siten vältettävä eturistiriitoja, koska se helpottaisi rahoituspalvelujen hyvää hallintoa ja tehokasta valvontaa.

1.14 ETSK korostaa, että kunkin standardin vaikutusta kuluttajille tarkoitettujen rahoitustuotteiden ja -palvelujen kehitykseen olisi arvioitava säännöllisesti ja samalla vahvistettava asianmukaisesti valvontaviranomaisten resursseja. Lisäksi ETSK panee merkille, että rajatylittäviä maksutapahtumia varten tarvitaan tehokkaita vaihtoehtoisia riidanratkaisumekanismeja (ADR) ja verkkovälitteisiä riidanratkaisumekanismeja, sillä niillä voidaan parantaa merkittävästi kuluttajien luottamusta.

1.15 Jos kansalaisille ja yrityksille aikaansaatavien tulosten halutaan vähentävän kustannuksia tehokkaasti ja tuloksekkaasti, ETSK katsoo, että kaikkien asiaa koskevien toimien ja tekstien on perustuttava sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan ohjelman periaatteisiin ja niissä on otettava huomioon kyseiset periaatteet. On tärkeää, että tähän liittyvä tuleva lainsäädäntö ja sääntely ovat yksinkertaisia ja poistavat tarpeettomat taakat kuitenkin niin, ettei tingitä alan selkeistä tavoitteista. Jotta saavutetaan todelliset sisämarkkinat, jotka eivät ole sirpaloituneet, on vastaavasti vältettävä kaikenlaista kansallisen tai alueellisen tason ylisääntelyä.

2. Taustaa

2.1 Toimintasuunnitelman tarkoituksena on lisätä Euroopan kuluttajien valinnanvaraa ja parantaa rahoituspalvelujen saatavuutta koko EU:ssa.

2.2 Se kattaa kuluttajien arkeen olennaisesti kuuluvat rahoituspalvelut, joita ovat esimerkiksi käyttötileille säästäminen, maksupalvelut, luottokortit, kiinnitysluotot ja muut lainat sekä erilaiset vakuutukset.

2.3 Toimintasuunnitelma on kiinteä osa entistä syvempien ja oikeudenmukaisempien sisämarkkinoiden kehittämistä. Rahoituspalvelujen kohdalla tämä tarkoittaa, että rahoituspalvelujen tarjoajien välistä kilpailua ja kuluttajan valinnanvaraa on parannettava, jotta kuluttajat voivat hyötyä alhaisemmista hinnoista, tuotteiden korkeammasta laadusta ja innovaatioista.

2.4 Kuluttajien olisi voitava valita vapaasti koko EU:n alueella saatavilla olevasta kattavasta rahoituspalvelujen ja -tuotteiden tarjonnasta, eikä palveluntarjoajan kotipaikkana olevalla jäsenvaltiolla pitäisi enää olla merkitystä.

2.5 Rahoituspalvelujen ja -tuotteiden tarjoajien olisi voitava hyödyntää EU:n laajuisten markkinoiden (sisämarkkinoiden) etuja.

2.6 EU on jo hyväksynyt useita toimenpiteitä kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen sisämarkkinoiden luomiseksi. Toimenpiteisiin kuuluvat maksutileistä⁽¹⁾, kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista⁽²⁾ ja vakuutusten tarjoamisesta⁽³⁾ annetut direktiivit, pääomamarkkinaunionin luomista koskeva toimintasuunnitelma⁽⁴⁾, Euroopan sisämarkkinoiden strategia⁽⁵⁾ ja digitaalisten sisämarkkinoiden strategia⁽⁶⁾.

2.7 Tämä toimintasuunnitelma perustuu komission vihreään kirjaan⁽⁷⁾ liittyviin kuulemisiin, ja se laadittiin jäljellä olevien esteiden erittelemiseksi ja ylittämiseksi.

2.8 Toimintasuunnitelmassa keskitytään kolmeen seuraavaan pääosa-alueeseen:

- kuluttajien luottamuksen ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen
- oikeudellisten ja sääntelyyn liittyvien esteiden poistamisen tukeminen
- jatkuvan tuen tarjoaminen innovatiivisten digitaalisten palvelujen kehittämiseen.

Toimintasuunnitelmassa määritetään 12 täytäntöönpanotoimea.

2.9 Tällä hetkellä vain noin seitsemän prosenttia kuluttajista käyttää rahoituspalveluja toisesta jäsenvaltiosta, joten toimintasuunnitelmassa asetetaan etusijalle rahoitusteknologioiden ja verkkoliiketoiminnan kehittäminen.

3. Yleistä

3.1 ETSK toteaa, että EU:n laajuisten rahoituspalvelujen sisämarkkinoiden luominen edellyttää EU:n eri rahoitusmarkkinahankkeiden yhdenmukaistamista. Esimerkiksi pääomamarkkinaunioni vaikuttaa kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin, kun taas pankkiunioni ja sen kolme pilaria koskevat vain euroaluetta, ja ”uusien” jäsenvaltioiden markkinoita ei oteta huomioon. Tämä tarkoittaa, että toivottu rahoituspalvelujen ja -tuotteiden rajatylittävä tarjonta törmää näkymättömiin rajoihin.

3.2 ETSK pitää siksi asianmukaisena, että talous- ja rahaliittoa laajennetaan entisestään samaan aikaan, kun rahoituspalvelujen sisämarkkinoita syvennetään: elleivät kaikki valtiot vähitellen liity yhteiseen valuuttaan – erityisesti digitaalisella-, toimintasuunnitelmaa on mahdotonta toteuttaa kokonaisuudessaan. Lisäksi vaihtoehtoiset digitaaliset valuutat, kuten bitcoin, saattavat käyttää tätä tilannetta hyväkseen, mikä voi horjuttaa rajatylittävien rahoituspalvelujen turvallisuutta ja tietosuojaa sekä kuluttajien luottamusta niihin.

3.3 ETSK huomauttaa, että kuluttajat pitävät rahoituspalvelujen kauppaa tällä hetkellä paikallisena ja alueellisena liiketoimintamallina. Uusi finanssialan maisema aiheuttaa huolta ja epävarmuutta, minkä vuoksi ETSK on samaa mieltä komission havainnosta, että ”useimmat vähittäisrahoituspalvelujen asiakkaat todennäköisesti edelleen suuntautuvat kotimaisille markkinoille”⁽⁸⁾.

3.4 ETSK katsoo, että jäsenvaltioiden erilaiset verojärjestelyt ovat merkittävä este rahoitustuotteiden vertailukelpoisuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiselle. Keskeisten tuotteiden houkuttelevuus perustuu usein niiden verokannustimiin, jotka kuitenkin hyödyttävät vain kansallisia veronmaksajia. Lisäksi rajatylittävien rahoitusmarkkinoiden vakavana esteenä on veronkierron torjunta, jonka vuoksi ulkomaisten tilien omistajia epäillään epärehellisyydestä veroasioissa. ETSK pyytää siksi komissiota sisällyttämään toimintasuunnitelmaan lisäehdotuksia.

⁽¹⁾ EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214.

⁽²⁾ EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34.

⁽³⁾ EUVL L 26, 2.2.2016, s. 19.

⁽⁴⁾ COM(2015) 468 final, ETSK:n lausunto (EUVL C 133, 14.4.2016, s. 17).

⁽⁵⁾ COM(99) 624 final.

⁽⁶⁾ COM(2016) 176 final.

⁽⁷⁾ COM(2015) 630 final.

⁽⁸⁾ Vihreä kirja vähittäisrahoituspalveluista yhtenäismarkkinoilla, COM(2007) 226, kohta 10, sivu 6

3.5 Komission ponnekkaista pyrkimyksistä huolimatta eurobarometrissa 446 todettiin, että vain seitsemän prosenttia EU:n kansalaisista on tähän mennessä käyttänyt rajatylittäviä rahoituspalveluja. Lisäksi on epäselvää, kuinka moni taloudellisesti haavoittuvassa asemassa oleva lainanottaja ottaa rajatylittäviä kuluttajaluottoja, jotka eivät ole heidän saatavillaan kotimaassa (lainashoppailu), ja altistuu siten todennäköiselle ylivelkaantumiselle. ETSK ehdottaa siksi, että asiasta laaditaan tutkimus.

3.6 On kuitenkin muistettava, että tällaista rajatylittävää kysyntää on raja-alueilla, joilla on yhteinen kieli. Toisaalta jopa kansallisilla markkinoilla alle kolmasosa kuluttajista vaihtaa palveluntarjoajaansa. Yksi tärkeimmistä syistä on korkeampi tyytyväisyys pääasiassa alueellisiin tai paikallisiin perinteisiin vähittäispankkeihin (ks. eurobarometri 446). ETSK haluaa tässä yhteydessä palauttaa mieliin, että alueellisten vähittäispankkien kannattavuuteen on kohdistunut erityistä painetta finanssikriisistä lähtien. Siksi olisikin pohdittava, miten pankit voivat selvitä muista jäsenvaltioista olevien asiakkaiden suhteellisen pienen osuuden korkeista kustannuksista. ETSK kehottaa komissiota puuttumaan muihin syihin, jotka ovat tämän rahoituspalveluiden rajatylittävän hankinnan alhaisen prosenttiosuuden taustalla. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi kielierot, lainsäädäntöjen erot, korkeammat maksut asiakkaille, jotka eivät ole kyseisen maan asukkaita, kieltäytyminen tarjoamasta tiettyjä rahoituspalveluja ja -tuotteita asiakkaille, jotka eivät ole kyseisen maan asukkaita, verotuksen erot, rahanpesulainsäädännön liiallinen hyväksikäyttö ja valuutanmuunnon riskit.

3.7 Tässä yhteydessä ETSK toteaa, että paikalliset ja alueelliset vähittäispankit ovat kuluttajien luottamusta nauttivia rahoituspalvelujen tarjoajia, ja pitää välttämättömänä, että juuri tämän roolin säilyttämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tämä edellyttää paljon eriytyneempää pankkialan sääntelyä, johon sisältyy suhteellisuusperiaatteen johdonmukainen soveltaminen⁽⁹⁾. Vain tällä edellytyksellä nämä pankit voivat toimia innovaatiojohtajina tai -seuraaajina.

3.8 ETSK pitää komission perusteltujen tavoitteiden toteuttamisen ennakkoehtona sitä, että finanssiala voi hyödyntää sisämarkkinoiden kehittämiseen tarvittavaa modernia teknologiaa ja että ala on jatkossakin rahoituksellisesti vakaa ja turvallinen kuluttajien ja investoijien kannalta.

3.9 ETSK on vakuuttunut siitä, että digitalisaatio muuttaa kulutuskäyttäytymistä jatkuvasti ja koko ajan. Siksi se pitää myönteisenä, että komissio keskittyy edistämään digitaalisia sisämarkkinoita ja kiinnittää erityistä huomiota rahoituspalveluihin, ja tukee tätä toimintaa. Komissio on oikeassa siinä, että se keskittyy poistamaan esteitä, jotka heikentävät rajatylittävää digitaalista jakelua (geoblokkaus). ETSK katsoo, että se on hyvä keino saada aikaan todelliset rahoituspalvelujen sisämarkkinat kuluttajille. Tarvitaan kuitenkin myös muita toimia (joita kuvataan kohdassa 3.6).

3.10 ETSK katsoo komission tapaan, että tulevassa työssä olisi keskityttävä pääasiassa aiemmin hyväksytyyn lainsäädännön asianmukaiseen täytäntöönpanoon (ks. kohta 2.6). Toisaalta tarvitaan lisätoimia, joilla varmistetaan, että kuluttajat voivat hyödyntää rahoituspalvelujen EU:n laajuisten sisämarkkinoiden etuja.

3.11 Tässä yhteydessä ETSK pitää myönteisenä, että toimintasuunnitelma sisältää kunnianhimoisen etenemissuunnitelman toimista, ja odottaa, että kansalliset lainsäätäjät, valvontaviranomaiset ja kuluttajajärjestöt osallistuvat täysimääräisesti niiden täytäntöönpanoon. Työmarkkinaosapuolet ovat tässä myös keskeisessä asemassa.

3.12 ETSK pitää samoin myönteisenä, että markkinaosapuolille annetaan lisää mahdollisuuksia kehittää omia rahoituspalvelujaan erityisesti digitaalisen innovoinnin myötä. Näin otetaan riittävällä tavalla huomioon jäsenvaltioiden tällä hetkellä hyvin erilaiset markkinaolosuhteet yhteisen tavoitteen mukaisesti.

3.13 ETSK suosittaa, että komissio määrittää toimintasuunnitelmassa jo määritettyjen kuluttajatuotteiden rinnalle yksinkertaisia lisätuotteita, joilla on samat piirteet ja jotka ovat siten vertailukelpoisia ja läpinäkyviä. Tuotteita voitaisiin tarjota lippulaivat tuotteina koko EU:ssa eri jakelujärjestelmien (kuten rahoitusteknologia ja perinteiset haarat) kautta, ja kuluttajia voitaisiin kannustaa luottamaan niihin. Kun tuotteesta ja tuotteen läpinäkyvyydestä on selkeitä tietoja (yhdenmukainen terminologia, liian ammattikielisten kuvausten välttäminen, helpot ja ymmärrettävät sopimusehdot), kuluttajat voivat valita parhaan palveluntarjoajan riskittömästi koko EU:n alueelta.

⁽⁹⁾ EUVL C 209, 30.6.2017, s. 36.

3.14 ETSK katsoo, että uusien verkkoteknologioiden ja vertailukelpoisten ja läpinäkyvien kuluttajatuotteiden toimiva yhdistäminen on erittäin tärkeää rahoituspalvelujen sisämarkkinoiden syventämiskehityksen kannalta.

3.15 ETSK pitää siksi myönteisenä, että 1. kesäkuuta julkaistu komission pohdinta-asiakirja talous- ja rahaliiton syventämisestä sisältää rahoitustuotteiden ja -palvelujen yhdenmukaistamiseen EU:ssa liittyvät pääkohdat. Tämä koskee erityisesti tasapuolisten toimintaedellytysten luomista eri jäsenvaltioiden ja siten rahoituspalvelujen tarjoajien välillä. Talous- ja rahaliittoa koskevat EU:n tekemät ehdotukset yksinkertaistavat siksi eri rajatylittävien rahoitustuotteiden vertailukelpoisuutta ja esittelyä.

3.16 ETSK pitää tässä yhteydessä tärkeänä, että pyyntö rahoitusteknologioita koskevan säädöksen antamisesta toistetaan. Vuosien 2008–2010 finanssikriisin aikana erittäin säädelty lainsäädäntö (Basel III, CRD IV) oli yksi syistä, joiden vuoksi perinteiset vähittäispankit eivät enää voineet toteuttaa riittävästi päätehtäväänsä (pk-yrityksille ja yksityishenkilöille lainaaminen), kun taas rahoitusteknologian tarjontaan ei sovelleta tätä lainsäädäntöä. ETSK vaatii siksi, että ennen kuin luodaan kuluttajille tarkoitettujen rajatylittävien rahoituspalvelujen toimintasuunnitelma, perinteisille vähittäispankeille ja rahoitusteknologioille on luotava lainsäädännön kannalta tasapuoliset toimintaedellytykset ⁽¹⁰⁾.

3.16.1 On erittäin tärkeää, että komissio puuttuu rahoitusteknologiaa koskeviin kuluttajien huolenaiheisiin, joita ovat esimerkiksi henkilötietojen ja yksityisyyden suoja, oikeussuojamekanismit, ylivelkaantumisen riskit, näiden alustojen mahdollisen maksukyvyttömyyden seuraukset, tarjottavia tuotteita ja palveluja koskevan riippumattoman ja vastuullisen neuvonnan puute, digitaalisesti lukutaidottomien kuluttajien taloudellisen syrjäytymisen riski, massadatan käyttö ja hyväksikäyttö, tuotteiden saatavuus ja käyttömahdollisuudet. Näin voidaan palauttaa kriisin myötä kadonnut kuluttajien luottamus finanssilaitoksiin.

3.17 ETSK kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kunkin toimintasuunnitelmassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanossa noudatetaan aina tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annettua direktiiviä ja esteettömyyttä koskevaa eurooppalaista säädöstä.

3.18 Toimintasuunnitelma on toivotulla tavalla tehokas vain, jos samaan aikaan sen kanssa vahvistetaan asteittain finanssialan viranomaisten valvontatehtäviä (laadullisesti ja määrällisesti), otetaan käyttöön rahoituspalvelujen toimittajien käytöksen järjestelmällinen valvonta uuden maksupalveludirektiivin (PSD2) ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin (MIFID II) täytäntöönpanossa, taataan yksityisyyden ja läpinäkyvyyden monimutkainen tasapaino ja erotetaan toisistaan tuoteneuvonta ja markkinointitehtävät. Tämän rinnalla olisi kiinnitettävä erityistä huomiota luottoluokituslaitoksiin ja riippumattomiin finanssialan välityspalveluihin, kuten ETSK totesi vihreää kirjaa koskevassa lausunnossaan.

3.19 Koulutusta ja elinikäistä oppimista tarvitaan, jotta voidaan torjua taloudellista lukutaidottomuutta, joka voi aiheuttaa ylivelkaantumista ja taloudellista ja sosiaalista syrjäytymistä.

4. Erityistä

4.1 Kohdassa 3 tehtyjen huomioiden perusteella ETSK suosittaa, että komissio keskittyy panemaan nopeasti täytäntöön toimenpiteet, jotka liittyvät rahoituspalvelujen vertailusivustojen laadun ja luotettavuuden parantamiseen (toimi 4), kansallisten kuluttajansuojasääntöjen tarkasteluun (toimi 8), rahoitusteknologiaan (toimi 10) ja sähköiseen tunnistamiseen (toimi 11).

4.2 (Toimi 11)

ETSK katsoo, että nykyisten rahanpesun vastaisten säännösten (esim. asuinpaikkavaatimus) epäohdonmukainen kansallinen täytäntöönpano on vähittäispalvelujen sisämarkkinoiden jatkokehittämisen todellinen este. Sähköisten tunnistuskeinojen tarjoamiseksi on toteutettava kaikki mahdolliset toimet, jotta varmistetaan, että uusia asiakassuhteita voidaan luoda mahdollisimman nopeasti sisämarkkinoilla. Turvallisuuteen ja vastuuvollisuuteen liittyviin huolenaiheisiin olisi puuttettava, jotta lisätään kuluttajien luottamusta sähköisiin tunnistusmenetelmiin.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 246, 28.7.2017, s. 8.

4.3 ETSK pitää siksi erittäin myönteisinä toimessa 11 ehdotettuja toimenpiteitä, kuten eIDAS-asetuksen (sähköisestä tunnistamisesta annettu asetusta) käytön edistämistä, esimerkiksi sen laajentamista sähköiseen vähittäiskauppaan, sekä digitaalisen käyttöönoton uusien tapojen edistämistä (esim. videotunnistusmenetelmä). ETSK tukee tässä yhteydessä Euroopan parlamentin kantaa ⁽¹¹⁾ viidenteen rahanpesudirektiiviin ⁽¹²⁾. Mitkään digitaaliset menetelmät eivät saa heikentää tietosuojaa ja yksityisyyden suojaa.

4.4 (Toimi 10)

Jotta varmistetaan, että finanssialan innovointi kulkee käsi kädessä kuluttajansuojan kanssa, ETSK pyytää perustamaan kehityksen sellaisten uusien rahoituspalvelujen testaamiseksi ⁽¹³⁾, joilla voitaisiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa suoritetun testauksen jälkeen täydentää standardoitujen rahoitustuotteiden valikoimaa (kohdan 3.12 mukaisesti).

4.5 (Toimi 8)

ETSK tukee toimen 8 yhteydessä ehdotettuja toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on tunnistaa ja poistaa jäsenvaltioiden harjoittama ylisääntely. Kuluttajansuojasääntöjä ei kuitenkaan pitäisi vesittää.

4.6 ETSK suosittaa myös, että nykyistä rahoituspalveluihin liittyvää erityistä lainsäädäntöä tarkistetaan sen perusteella, miten se vaikuttaa toivottuihin sisämarkkinoihin ja onko se digitaalisesti soveltuva. Kuluttajille tarkoitettujen tietojen olisi oltava helposti ymmärrettäviä, yksinkertaisia ja asianmukaisia, jotta kuluttajat voivat tehdä heille sopivia valintoja. Liialliset tiedonanto-, neuvonta- ja dokumentointivaatimukset ovat erityisen haitallisia digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämiseksi rahoituspalvelujen alalla. Siksi tarvitaan kokonaisvaltaista arviointitapaa.

4.7 (Toimi 1)

Toimessa 1 ehdotetaan, että asetusta ⁽¹⁴⁾ rajatylittävistä maksuista laajennetaan muissa valuutoissa kuin eurossa tehtäviin maksuihin. ETSK huomauttaa, että tällaisista maksuista koituu palveluntarjoajille merkittävästi enemmän kustannuksia kuin euromääräisistä maksuista. ETSK katsoo siksi, että hintaero euromääräisiin maksuihin verrattuna on perusteltu. Näin ollen se kannattaa sellaisten hintojen soveltamista muussa valuutassa kuin eurossa tehtäviin maksutapahtumiin, joiden avulla todelliset kustannukset voidaan kattaa. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti näissä hinnoissa olisi otettava huomioon myös maksutapahtuman toteuttavan palveluntarjoajan koko ja tällaisten tilille tehtävien siirtojen tiheys.

4.8 (Toimi 2)

Komission olisi lisättävä dynaamiseen valuutan muuntamiseen liittyviä läpinäkyvyysvaatimuksia.

4.9 (Toimi 3)

ETSK tukee periaatteessa tätä komission toimenpidettä, mutta toteaa, että useiden markkinaosapuolten tähän mennessä toteuttamana virheellinen SEPA-asetuksen ⁽¹⁵⁾ täytäntöönpano aiheuttaa ongelmia, jotka eivät ole kuluttajien ja rahoituspalvelujen tarjoajien vastuulla. ETSK pyytää siksi komissiota asettamaan etusijalle SEPA-asetuksen 9 artiklan kattavan soveltamisen (IBAN-syrjinnän kieltö). Tämä on ainoa keino laajentaa palvelun siirtämistä siten, että se toimii koko sisämarkkinoilla.

4.10 (Toimi 4)

ETSK katsoo, että on erittäin tärkeää noudattaa vertailuvälineitä koskevia keskeisiä periaatteita, ja kehottaa komissiota valvomaan tiiviisti nykyisiä verkkosivustoja yhdessä sidosryhmien ja erityisesti kuluttajajärjestöjen kanssa. Vertailusivustojen olisi noudatettava tiettyjä riippumattomuutta ja läpinäkyvyyttä koskevia ehtoja. Lisäksi niiden sertifiointin olisi oltava pakollista.

⁽¹¹⁾ A8-0056/2017.

⁽¹²⁾ COM(2016) 450 final, ETSK:n lausunto (EUVL C 34, 2.2.2017, s. 121).

⁽¹³⁾ EUVL C 246, 28.7.2017, s. 8, kohta 1.4.1.

⁽¹⁴⁾ EUVL L 266, 9.10.2009, s. 11.

⁽¹⁵⁾ EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214.

ETSK ehdottaa, että sidosryhmien kanssa tutkitaan sellaisen yleiseurooppalaisen vertailusivuston perustamista, joka kattaisi edellä mainitut rajatylittävät lippulaivatuotteet (ks. kohta 3.13).

4.11 (Toimi 9)

ETSK tukee ehdotettuja toimenpiteitä luottokelpoisuuden arvioinnin yhdenmukaistamiseksi Euroopan tasolla, koska muutoin taloudellisesti muita heikommassa asemassa olevat kuluttajat ovat vaarassa ylivelkaantua, kun he ottavat rajatylittävää kuluttajaluottoa. ETSK tukee siksi yhdenmukaistettuja luottokelpoisuuden arvioinnin vähimmäisehtoja, joihin sisällytetään nykyiset yhtenäiset luottotarkistusstandardit (direktiivi 2008/48/EY⁽¹⁶⁾, direktiivi 2014/17/EU⁽¹⁷⁾). Olisi varmistettava, että tämä ei kyseenalaista uusia Basel III -algoritmiin perustuvia luottoluokitusmalleja (luottoteknologiaa).

4.12 (Toimi 7)

ETSK tukee komission työtä kuluttajien ylivelkaantumisen ehkäisytapojen selvittämiseksi. Talousvalistuksen ja elinikäisen oppimisen sekä vastuullisten lainanantossääntöjen ja kuluttajien maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön⁽¹⁸⁾ olisi siksi oltava keskeisiä kysymyksiä. Jotta voidaan tukea kunnianhimoisempaa ja yhdenmukaisempaa talousvalistusta, ETSK suosittaa, että komissio määrittää talousvalistuksen uudeksi avaintaidoksi, kun se tarkistaa parhaillaan elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevaa eurooppalaista viitekehystä. Tässä työmarkkinaosapuolien vastuu on erityisen suuri.

4.13 Lisäksi on tärkeää, että komissio kiinnittää erityistä huomiota pikakulutusluottoihin, jotka eivät ole useinkaan läpinäkyviä ja jotka sisältävät kaikenlaisia epäreiluja ehtoja. Niihin liittyy myös harhaanjohtavia markkinointikäytäntöjä, joita tuetaan pääjoukkoviestimissä (lehdet, radio ja televisio) näkyvällä mainonnalla. ETSK kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioiden valvontaviranomaisia valvomaan asianmukaisesti näiden yritysten markkinakäyttämistä tiiviissä yhteistyössä kuluttajajärjestöjen kanssa.

Bryssel 20. syyskuuta 2017.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS*

⁽¹⁶⁾ EUVL L 133, 22.5.2008, s. 66.

⁽¹⁷⁾ EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34.

⁽¹⁸⁾ EUVL C 311, 12.9.2014, s. 38.